

obecních cest, a o bezpečné a snadné ježdění po silnicích a vodách. Podle § 12 o cestách ze dne 12. srpna 1864, č. 46 čes. z. z. jest každá obec povinná zřizovati obecní silnice a cesty ve svém obvodu a je udržovati, při čemž podle § 5 téhož zákona jsou pokládány mosty a jiné umělé stavby za část silnice.

Podle shora dotčeného zjištění byla část železničního náspu žalovanou společností věnována veřejnému provozu a byla k tomu konci upravena postavením schodů. Stalo se tak na základě ujednání zúčastněné obce a žalované společnosti jako vlastnice železničního tělesa. Žalovaná společnost se nevzdala při tom svého vlastnictví a disposičního práva s železničním náspem a schody a také později násep zvýšila a schody změněnému náspu přizpůsobila, aniž se dotázala obce L. Vlastnická práva žalované společnosti byla podle toho omezena jen věnováním veřejnému provozu, ale jinak zůstala pro žalovanou nedotčena. Nedotčeny zůstaly také povinnosti žalované společnosti, plynoucí z jejího vlastnictví, a ježto tato ani netvrdila, že obec L. převzala povinnost ručiti za bezpečnost schodů, stihá ji tato povinnost i nadále (srv. rozh. č. 15063 Sb. n. s.). Žalovaná jest proto odpovědna jako vlastnice schodů za jejich odbornou konstrukci a neodpovídala by jen za běžné udržování ve schůdném stavu, t. j. za odstranění sněhu a posypání při náledí, jež ovšem stihá obec L.

Odvolačí soud vycházejí z jiného právního nazírání na věc, neprobíral spor v naznačeném směru, nevyřídil odvolání v této příčině a nečinil potřebná skutková zjištění, zejména také, jak dalece tvrzené konstrukční vady schodiště měly vliv na zadržování sněhu a zledovatění. Bylo proto zrušiti napadený rozsudek a ježto zřejmě bude třeba jednání v prvé stolici (§ 510 c. ř. s.), i její rozsudek a vrátiti věc k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 16540.

Nežádal-li kupitel nemovitosti zároveň s žádostí za vklad práva vlastnického ke koupené nemovitosti o výmaz exekučního práva zástavního, které bylo vloženo na dotčené nemovitosti p o poznámce pořadí pro zamýšlené zcizení, pozbyl nároku na výmaz podle § 57 knih. zák. a nemůže se ani žalobou domoci tohoto nároku, opřeného jedině o ustanovení § 57 knih. zák. Ani v tom, že zástavní věřitel dal vložiti exekuční právo zástavní pro svou vykonatelnou pohledávku po zápisu oné poznámky pořadí, ani v tom, že nechce svoliti k jeho výmazu, nelze spatřovati lstivost nebo jednání proti dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1937, Rv I 1228/36.)

Srv. rozh. č. 10681, 12151 Sb. n. s.

Žalobci koupili trhovou smlouvou ze dne 2. prosince 1933, sjednanou se spoluvlastníky Josefem B., D., G., inž. G. a Gretou H., nemovitosti

zapsané ve vložkách č. 646, 1669, 1678, 2412 poz. knihy pro kat. území Ž. Podle uvedené smlouvy nepřevzali žalobci až na dluh převzatý na srážku kupní ceny u Ch-ské spořitelny ani knihovní, ani neknižovní dluhy prodatelů. Jmenovaní prodatelé dali dne 8. listopadu 1933 v uvedených vložkách poznamenati podle § 53 knih. zák. pořadí pro zcizení. Dne 7. prosince 1933 bylo podle usnesení okresního soudu v Ž. ze dne 11. prosince 1933, E 4548/33, vloženo exekuční zástavní právo pro pohledávky žalovaného 62.051 Kč 36 h s přísl. a 20.349 Kč 80 h s přísl. na pětinu uvedených nemovitostí patřících Josefu B. Dne 13. prosince 1933 bylo podle dotčené trhov^e smlouvy vloženo právo vlastnické pro žalobce v pořadí poznamenaného zcizení, při čemž žalobci nežádali zároveň s návrhem na zápis vlastnického práva podle § 57 knih. zák. o výmaz dodatečně zapsaných břemen, zejména ne exekučního zástavního práva pro uvedené pohledávky žalovaného, nýbrž navrhli tento výmaz teprve 28. dubna 1934. Ježto se žalovaný vyjádřil proti výmazu, byl jejich návrh na výmaz zamítnut. Tvrdíce, že žalovaný nabyt jen formálního knihovního práva ve prospěch uvedených pohledávek, které měl proti Josefu B., že žalobci zapoměli jen nedopatřením dáti uvedené zástavní právo vymazati, že se proto žalovaný nemůže právem odvolávat na to, že nabyt zástavního práva skutečně i hmotněprávně, že jest zástavním právem obohacen, ježto věděl o tom, jakým způsobem k jeho zástavnímu právu došlo, totiž jenom nedopatřením žalobců, a že žalovaný jedná lstivě a proti dobrým mravům, když jeho zástavní právo, přes to, že vzniklo jen formální chybou žalobců, nadále vázne na uvedených vložkách, domáhají se žalobci jednak zjištění, že žalovanému nepřísluší proti nim pohledávky 62.051 Kč 36 h s přísl. a 20.349 Kč 80 h s přísl. na základě usnesení okresního soudu v Ž. ze dne 11. prosince 1933, zn. sp. E 4548/33, jednak, aby žalovaný svolil k výmazu zástavního práva, které bylo vloženo pro uvedené pohledávky na pětinu nemovitostí Josefa B., zapsaných v dotčených vložkách. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 57 knih. zák., povolili se vklad zcizení nemovitosti v poznamenaném pořadí, jest na žádost toho, pro koho byl vklad vykonán, zároveň zaříditi výmaz zápisů, které byly snad vymoženy v příčině této nemovitosti po podání žádosti za poznámku. Nejvyšší soud v rozhodnutí č. 10681 Sb. n. s. vyslovil a odůvodnil zásadu, že nebyl-li navržen výmaz zápisů, jež se staly po žádosti o poznámku pořadí pro zamýšlené zcizení nemovitosti, z á r o v e ň s žádostí, podle níž byl povolen vklad zcizení nemovitosti v poznamenaném pořadí, nýbrž teprve později, jest takovou knihovní žádost zamítnouti. V rozhodnutí č. 12151 Sb. n. s. vyslovil nejvyšší soud, že výmaz zápisů uvedených v § 57 knih. zák. lze povoliti i tehdy, byl-li po vydobytí poznámky zamýšleného zcizení nejdříve vykonán vklad vlastnického práva, nikoli však v pozna-

menaném pořadí, a teprve potom, avšak ještě ve lhůtě § 55 knih. zák. bylo zažádáno o poznámku, že povolený již vklad vlastnického práva na poznamenané pořadí, a zároveň o výmaz zápisů vykonaných po poznámce pořadí. Na zásadách vyslovených v těchto rozhodnutích, na jejichž odůvodnění se odkazuje, setrval nejvyšší soud důsledně i v jiných neuveřejněných případech a totéž stanovisko jest zastáváno v Bartschovi VI. vyd., str. 437, v Klangově Komentáři k § 439 obč. zák., str. 224, v Ehrenzweigovi »Sachenrecht« z r. 1923, str. 300, pozn. 9 a v rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 14. září 1926 Ob II 735, uveřejněném v Gellerově »Zentralblatt«, str. 150/1927. Dovolací soud neshledává důvodu, aby se v souzené věci od zaujatého právního stanoviska odchýlil. Ježto tedy žalobci s žádostí za vklad práva vlastnického ke koupeným nemovitostem zároveň nežádali, aby byl podle § 57 knih. zák. nařízen výmaz exekučního práva zástavního pro pohledávky žalovaného, které bylo zřízeno na ideální Josefu B. připsané jedné pětině koupených nemovitostí po poznámce zamýšleného zřízení, pozbyli nároku na takovýto výmaz podle § 57 knih. zák. a nemohou se toho nároku s úspěchem domáhati ani žalobou, opírající se jedině o ustanovení § 57 knih. zák. Žalobci vytýkali v první stolici lstivost a dolus na straně žalovaného, a spatřovali je v tom, že žalovaný v době exekučního zřízení svého práva zástavního věděl, že ideální pětina nemovitosti patřící jeho dlužníku Josefu B. jest již prodána žalobcům, kteří nebyli jeho osobními dlužníky, a v tom, že žalovaný chce ve svůj prospěch využití opominutí po případě právního omylu žalobců. Žalovaný však byl oprávněn na ideální pětinu svého dlužníka Josefa B., dokud mu byla knihovně připsána, vložiti exekuční právo zástavní pro své vykonatelné pohledávky, ovšem s možností, že bude podle § 57 knih. zák. vymazáno. V tom tedy, že tohoto svého práva použil, nelze spatřovati lstivost nebo dolus. Rovněž tak nelze spatřovati lstivost nebo dolus ani jednání příčíící se dobrým mravům, v tom, že žalovaný, když se jeho podmíněné právo zástavní stalo promeškáním žalobců nepodmíněným, nechce svoliti k jeho výmazu. Že by byl žalovaný toto jejich promeškání nějakým způsobem zavinil, žalobci netvrdili. Rovněž nelze mluvíti o bezdůvodném obohacení žalovaného, když proti Josefu B. vykonatelné pohledávky, jak je nesporno, skutečně měl a když dal pro ně na jeho nemovitostech zřídit exekuční právo zástavní, které sice mohlo býti ve lhůtě § 55 knih. zák. na návrh žalobců podle § 57 knih. zák. vymazáno, avšak žalobci tuto lhůtu svou vinou promeškali. Nebylo proto třeba o lstivosti a zlém úmyslu žalovaného, pokud byly žalobci uplatňovány, prováděti důkazy a není dovolací důvod vadnosti řízení v té příčině oprávněn.

Čís. 16541.

Stavební a bytová družstva.

Byl-li stavební vklad složen na základě prospektu vydaného peněžním ústavem, který získával členy a přijímal od nich vklady pro druž-